

ТИРАНОЗАВР РЕКС

Зріст до 4,3 м
Довжина 13 м
68–66 млн років тому

був одним із найбільших наземних м'ясоїдів за всі часи, завдовжки до 13 м, вагою 4–7 т.

Найбільші відомі тиранозаврові черепи — до 1,5 м завдовжки. Череп був надзвичайно широким ззаду, з вузькою мордою, деякою мірою забезпечував біноккулярне бачення. Частина кісток, як, наприклад, носова, були зрощені, запобігаючи руху між ними. Великі отвори в черепі зменшували вагу і забезпечували місце для прикріплення м'язів.

Зуби в тиранозавра були кинджалоподібні, загнуті назад. Великі сліди укусів, знайдені на кістках інших динозаврів, свідчать про те, що ці зуби могли прокусити тверду кістку. Тиранозавр рекс мав найбільшу силу укусу серед динозаврів і одну з найбільших серед усіх тварин.

Часто знаходять стерті або поламані зуби, але, на відміну від ссавців, зуби тиранозаврових безупинно замінювалися протягом життя тварини.

Пересувався тиранозавр на двох сильних ногах. Спирався він на три довгі пальці з гострими кігтями. Ще один палець

Тиранозаври жили наприкінці крейдяного періоду близько 68–66 млн років тому. Були поширені по всій території нинішньої

Північної Америки. Перший скам'янілий зразок, який можна приписати тиранозавру, складався з двох часткових хребців (один потім було втрачено), знайшов Едвард Коуп у 1892 р.

Едвард Коуп

Королівський тиранозавр

розташовувався позаду.

Висота тиранозавра становила близько 4 м.

Передні кінцівки мають досить незвичний вигляд порівняно з іншими частинами тіла. Вони надзвичайно малі, і кожна має всього по два маленьких пальці.

Хвіст був важким і довгим, щоб урівноважити масивну голову і торс.

Щоб компенсувати величезну масу тварини, багато кісток у скелеті були порожнистими.

Деякі науковці висувають свідомо помилкові припущення, що основною їжею тиранозавра була падаль. Істоті, що харчується переважно трупами, не потрібен такий масивний скелет із відповідною мускулатурою. Для поїдання мертвих тіл це абсолютно не потрібно — досить потужного щелепного апарату. Із потужними лапами і практично атрофованими верхніми кінцівками ящір-тиран був моделлю яскраво вираженого хижака, відточеного еволюцією, верхівка харчового ланцюга!

НЕОВЕНАТОР

Рештки одного з неовенаторів були виявлені на острові Уайт у 1978 р., однак світ побачив їх лише у 90-х роках. Неовенатор, що означає «новий мисливець», був меншим і куди жвавішим за свого родича алозавра. Судячи з тієї однієї-єдиної знахідки, у неовенатора був горбкуватий лоб і широкі ніздрі, з чого випливає, що він мав гострий нюх.

Протягом усього крейдяного періоду неовенатори були найбільшими м'ясоїдними динозаврами, що населяли територію нинішньої північної Європи.

Зріст до 3,5 м
Довжина 8 м
125 млн років тому

Горгозавр — рід динозаврів-тероподів, що мешкав на заході Північної Америки в пізньому крейдяному періоді, між 77 і 74 млн років тому. Це був велетенський хижий ящір, довжина якого сягала близько 9 м.

Рід був описаний уперше палеонтологом Лоуренсом Ламбе у 1914 р.

Нині палеонтологами виявлено близько 20 скелетів горгозаврів.

Горгозавр був надто неповороткий, тому, швидше за все, харчувався падаллю. Лише в тих випадках, коли горгозаврові на шляху траплялася жива здобич, він кидався на неї і пожирав.

Своїм зовнішнім виглядом цей ящір досить сильно нагадував

Лоуренс
Ламбе

тиранозавра, якому анітрохи не поступався в кровожерливості.

Особливо небезпечні були горгозаври для різних панцирних ящерів менших розмірів, рухи яких були незграбні, як і рухи горгозаврів. У таких випадках нерівний бій кінчався перемогою горгозавра.

Тяжко доводилося в таких зустрічах панцирним тваринам із роду *Scolosaurus*, які жили в тих місцях і в той самий час, як горгозаври.

Довжина цих ящерів дорівнювала приблизно 5 м. Їх панцир складався з кісткових пластин і потужних шипів, із яких найбільші охороняли шийну та хвостову ділянки тіла.

Горгозавру достатньо було своїми озброєними кігтями лапами перевернути сколозавра на спину й устроювати свої страшні зуби в незахищене черево тварини, щоб завдати страшних ран і позбавити будь-якої можливості чинити опір.

Але справедливості заради зазначмо, що перевернути важкого панцирного динозавра зовсім не просте завдання.

